

Cum ne ferim de populism

Articol apărut pe 19 ianuarie 2015 în Jurnalul Național <http://jurnalul.ro/editorial/cum-ne-ferim-de-populism-683746.html>

„Economia românească - știți cum se spune românește - duduie“. Acesta era mesajul guvernanților români către populație în mai 2005, sintetizat de faimosul citat al premierului de atunci, Călin Popescu Tăriceanu. Pe atunci, un franc elvețian era cotate la mai puțin de 2,5 lei/CHF. În iulie 2007 a ajuns la 1,88 lei/CHF.

Nu doar vocea guvernului se auzea în acele zile. În iunie 2005, guvernatorul BNR, Mugur Isărescu, vorbea despre temperarea creditului în valută, „pentru că preîntâmpină unele dezechilibre mai mari și cred că este bună și pentru dumneavoastră, bancherii“. După aceea, în mod repetat, banca centrală i-ar avertizat atât pe debitori, cât și pe creditori, asupra riscurilor majore presupuse de creditele în valută.

„Eu am ieșit chiar de la această tribună și am spus de nu știu câte ori cât de riscante sunt creditele în valută!“, a spus Isărescu la începutul toamnei anului trecut la o conferință găzduită de BNR. Și a adăugat că războiul dintre bănci și clienți trebuie încheiat, iar băncile trebuie ajutate să se apropie de clienți.

Mesaje similare au fost transmise și de alte bănci centrale din țările foste comuniste din centrul și estul Europei, dar, din păcate, nu au fost ascultate nici în ceasul al doisprezecelea. Astfel, în septembrie anul trecut, guvernatorul băncii centrale a Poloniei, Marek Belka, făcea apel la băncile poloneze să renunțe treptat la acordarea de credite ipotecare în franci elvețieni, avertizând că, în caz contrar, riscă să se confrunte cu măsuri intervenționist-administrative, de tipul celor luate de guvernul din Ungaria.

„Politicienii populiști ar putea fi tentați în 2015, care e an electoral, să facă precum premierul Ungariei, Viktor Orban. Pe de altă parte, trebuie spus că băncile care încearcă din proprie inițiativă să convertească în monedă locală creditele ipotecare în valută se confruntă cu reticența debitorilor, care nu vor să renunțe la avantajele de moment ale împrumuturilor în monedă străină“, spunea Belka.

El a mai avertizat că măsurile antibancare sunt atractive pentru toți politicienii și a precizat că a făcut apel la instituțiile de credit să prevină astfel de măsuri și să încerce să-i protejeze pe clienți de riscul valutar.

Din păcate, îngrijorările lui Marek Belka s-au dovedit a fi întemeiate. Ministerul de Finanțe de la Varșovia va discuta săptămâna aceasta posibile măsuri de reducere a poverii debitorilor în CHF, în condițiile în care principalul partid de opoziție din Polonia a cerut reconvertirea obligatorie în zloți a creditelor în CHF, la cursul din 14 ianuarie 2015.

Adică exact de dinainte de decizia Băncii Elveției de a renunța la plafonul de 1,2 franci/euro

impus în 2011, care a determinat o depreciere a zlotului față de franc de aproape 20% față. Sau, cum ar spune elvețianul francofon, *a bon entendeur, salut!*